

На основу члана 41. став 4. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 - пречишћени текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11 и 30/13)

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Немањина 22-26, 11000 Београд

О б ј а в љ у ј е

Ј А В Н И П О З И В
за учешће у јавној расправи о
НАЦРТУ ЗАКОНА О УДРУЖЕЊИМА КОРИСНИКА ВОДА У
ПОЉОПРИВРЕДИ

1. Јавна расправа о Нацрту закона о удружењима корисника вода у пољопривреди спроводи се у складу са Програмом јавне расправе о Нацрту закона о удружењима корисника вода у пољопривреди који је одредио Одбор за привреду и финансије 05 Број: 011-4178/2013 од 20. маја 2013. године.

2. Нацрт закона о удружењима корисника вода у пољопривреди припремила је радна група образована решењем Министра пољопривреде, шумарства и водопривреде у саставу:

- 1) Проф. др Јордан Миливојевић,
- 2) мр Љиљана Рајновић,
- 3) Зоран Кнежевић,
- 4) Звездана Живановић,
- 5) Саша Кулић.

3. Овај јавни позив објавити на интернет страници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и на порталу е-управе.

МИНИСТАР

Горан Кнежевић

На основу члана 41. став 3. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 - пречишћени текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11 и 30/13), на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде,

Одбор за привреду и финансије, одређује

**ПРОГРАМ ЈАВНЕ РАСПРАВЕ
О НАЦРТУ ЗАКОНА О УДРУЖЕЊИМА КОРИСНИКА ВОДА У
ПОЉОПРИВРЕДИ**

1. У поступку припреме закона којим се уређује оснивање, упис у регистар и статус удружења корисника вода, чланство, органи и имовина удружења, престанак удружења, као и друга питања значајна за рад удружења, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство) спроводи јавну расправу о Нацрту закона о удружењима корисника вода у пољопривреди (у даљем тексту: Нацрт закона), који је саставни део овог програма.

2. Јавна расправа о Нацрту закона спроводи се у периоду од 20. маја до 20. јуна 2013. године.

Учесници у јавној расправи су представници: органа и организација, пословних удружења, привредних субјеката, стручне јавности, међународних организација, као и друга заинтересована лица.

3. Текст Нацрта закона биће постављен на интернет страници Министарства www.minpolj.gov.rs и на порталу е-управе www.euprava.gov.rs.

4. Предлози, сугестије, иницијативе и коментари у току јавне расправе, достављају се Министарству путем електронске поште на адресу: mila.kolarevic@minpolj.gov.rs или на адресу: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде, Немањина 22-26, 11000 Београд, са назнаком „Јавна расправа - Нацрт закона о удружењима корисника вода у пољопривреди”.

5. Расправа о предложеном Нацрту закона водиће се и на трибинама, које ће бити организоване у периоду јавне расправе са струковним и привредним удружењима, као и представницима локалне самоуправе, и то:

1) град Лесковац, зграда града Лесковца (скупштинска сала), ул. Пана Ђукића бр. 9-11, 24. маја 2013. године са почетком у 12,00 часова;

2) град Шабац, пословна зграда Дирекције за пољопривреду града Шапца, ул. Војводе Бране бр. 2, 30. маја 2013. године са почетком у 12,00 часова;

3) град Суботица, Градска кућа (плава сала), Трг слободе бр. 1, 7. јуна 2013. године са почетком у 12,00 часова;

4) град Зрењанин, зграда града Зрењанина (скупштинска сала), Трг Слободе бр. 10, 14. јуна 2013. године са почетком у 12,00 часова.

6. По завршеној јавној расправи, Министарство ће сачинити извештај о спроведеној јавној расправи о Нацрту закона и тај извештај објавити на интернет страници Министарства.

7. Овај програм, ради реализације, доставити Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичкој дирекцији за воде.

05 Број: 011-4178/2013

У Београду, 20. маја 2013. године

ОДБОР ЗА ПРИВРЕДУ И ФИНАНСИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА
мр Верица Калановић

НАЦРТ ЗАКОНА О УДРУЖЕЊИМА КОРИСНИКА ВОДА У ПОЉОПРИВРЕДИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се оснивање, упис у регистар и статус удружења корисника вода (у даљем тексту: удружење), чланство, органи и имовина удружења, престанак удружења, као и друга питања значајна за рад удружења.

Појам удружења

Члан 2.

Удружење, у смислу овог закона, је добровољна и недобитна невладина организација која је заснована на слободи удруживања физичких лица, предузетника или правних лица, власника или корисника пољопривредног земљишта, са циљем задовољења потреба у области наводњавања пољопривредног земљишта и учешћа у коришћењу вода као природног богатства.

Циљеви удруживања

Члан 3.

Циљеви удруживања су омогућавање, остваривање и унапређење појединачног, заједничког интереса чланова удружења у наводњавању пољопривредног земљишта, ради повећања ефикасности и профитабилности пољопривредне производње.

Значење појмова

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *Наводњавање* је засићење пољопривредног земљишта водом у циљу одржавања влаге на оптималном нивоу за нормалан развој биљке;

2) *Иригациона површина* је пољопривредно земљиште на мелиорационом подручју или његовом делу које се наводњава јединственим системом за наводњавање из природних и/или вештачки створених водних ресурса.

3) *Корисник воде* је физичко лице, предузетник или правно лице које је власник, односно корисник пољопривредног земљишта у границама иригационе површине и које је члан удружења.

4) *Јединствен систем за наводњавање* је скуп водних објеката који служе за наводњавање пољопривредног земљишта, као и за друге потребе у том циљу, а којим управља удружење.

II. ОСНИВАЊЕ, УПИС У РЕГИСТАР И СТАТУС УДРУЖЕЊА

Оснивачи удружења

Члан 5.

Удружење могу да оснују пословно способна физичка лица, предузетници или правна лица (у даљем тексту: оснивачи) који су власници или корисници пољопривредног земљишта у границама предложене иригационе површине.

Број оснивача

Члан 6.

Удружење могу основати најмање три оснивача.

Време на које се оснива удружење

Члан 7.

Удружење се оснива на неодређено време.

Иницијатива за оснивање удружења

Члан 8.

Иницијативу за оснивање удружења доносе најмање три потенцијална оснивача на иницијативном састанку.

Иницијатива из става 1. овог члана садржи:

- 1) лична имена и адресе физичких лица;
- 2) пословно име и пословно седиште предузетника;
- 3) пословно име и седишта правних лица;
- 4) предлог начина наводњавања;
- 5) предложену иригациону површину за које се оснива удружење.

Иницијатива може да се достави министарству надлежном за послове водопривреде (у даљем тексту: Министарство), које ће на захтев иницијатора дати информацију од значаја за оснивање и рад Удружења.

Информацију из става 3. овог члана министарство ће дати у року од петнаест дана од дана пријема иницијативе.

Оснивање удружења

Члан 9.

Удружење се оснива на оснивачкој скупштини удружења, усвајањем оснивачког акта, статута и избором лица овлашћеног за заступање.

Оснивачи удружења прилажу, и то:

- 1) физичко лице, лично име и адресу;
- 2) предузетник, пословно име и пословно седиште;
- 3) правно лице, пословно име и седиште и одлуку органа управљања правног лица о приступању оснивању удружења;
- 4) извод из катастра или други доказ о власништву непокретности за пољопривредно земљиште у границама иригационе површине.

Оснивачки акт удружења

Члан 10.

Оснивачки акт удружења обавезно садржи: лична имена и адресе за физичка лица, пословно име и пословно седиште за предузетнике, као и пословно име и пословно седиште за правна лица, назив и седиште и адресу удружења, циљеве ради којих се оснива удружење, име и презиме и адресу лица овлашћеног за заступање и потписе оснивача са њиховим јединственим матичним бројевима грађана, односно потписе заступника правних лица.

Статут удружења

Члан 11.

Статут је основни општи акт удружења.

Други општи акти морају бити у сагласности са статутом удружења, а одредбе других општих аката које су у супротности са статутом су ништаве.

Статутом удружења се обавезно уређује: назив и седиште удружења, утврђена иригациона површина, циљеви удруживања у складу са овим законом, активности које удружење предузима ради остваривања циљева удруживања у складу са овим законом, унутрашња организација, органи и њихова овлашћења, њихов састав, начин избора и опозива, трајање мандата и начин одлучивања, поступак за измене и допуне статута и поступак доношења и измена других општих аката удружења, заступање удружења, остваривање јавности рада, услови и начин учлањивања и престанак чланства, права обавезе и одговорности чланова, међусобни односи чланова и односи чланова према удружењу, начин стицања средстава и располагање средствима, одредбе о делатностима којима се стиче добит, начин одлучивања о статусним променама и престанку рада, поступање са имовином удружења у случају престанка удружења, поступак усвајања финансијских и других извештаја, изглед и садржај печата, као и друга питања од значаја за рад удружења.

Активности удружења

Члан 12.

Активности удружења чине активности одређене у статуту удружења, а које удружење предузима ради остваривања циљева удруживања.

Активности удружења су нарочито:

- 1) изградња, санација и реконструкција система за наводњавање са пратећим објектима и инсталацијама;
- 2) обезбеђење функционисања и одржавања јединственог система за наводњавање;
- 3) обезбеђење извора снабдевања воде за потребе наводњавања;
- 4) испорука и дистрибуција воде до парцела чланова удружења;
- 5) израда биланса укупно потребних количина воде са дефинисаним квотама за сваког корисника;
- 6) усклађивање потреба корисника и решавање спорова између чланова удружења;
- 7) самофинансирање задатака из оквира активности удружења;

8) едукација и оспособљавања чланова удружења за примену савремених техничко-технолошких метода у наводњавању пољопривредног земљишта;

9) размена знања и искустава са сличним организацијама у земљи и иностранству,

као и друге активности које служе остваривању циљева удруживања, а предвиђене су статутом удружења.

Удружење може непосредно да обавља и привредну или другу делатност којом се стиче добит, у складу са законом којим се уређује класификација делатности, под условима прописаним у Закону о удружењима.

Члан 13.

Активности удружења се заснивају на начелима:

1) обезбеђења равноправног учешћа свих чланова у оснивању и раду удружења;

2) доношења одлука на демократски начин имајући у виду величину пољопривредног земљишта сваког члана у границама иригационе површине;

3) обезбеђења потпуне информисаности свих чланова о активностима удружења;

4) обезбеђења правичне и равноправне/аликвотне расподеле воде за наводњавање, имајући у виду величину пољопривредног земљишта сваког члана у границама иригационе површине;

5) обезбеђења рационалне и пажљиве употребе вода са минималним губицима и заштитом земљишта од ерозије, салинитета и прекомерне влажности;

6) обезбеђења поступања у складу са добром пољопривредном праксом;

7) обезбеђења учешћа у интегрисаном управљању водама;

8) обезбеђења усклађености одлука са планским документима у области пољопривреде и водопривреде;

9) обезбеђења заштите животне средине.

Годишњи програм рада

Члан 14.

Ради остваривања циљева и задатака удружење доноси годишњи програм рада којим се планирају активности, начин њихове реализације, неопходна средства за њихову реализацију, као и начин њиховог прибављања.

Решавање спорова

Члан 15.

Спорна питања између чланова удружења решава мировно веће у року од 15 дана од дана настанка спора.

Начин рада мировног већа уређује се статутом удружења.

Назив удружења

Члан 16.

Удружење има назив.

Назив удружења може бити на српском језику и чириличном или латиничном писму или језику и писму националне мањине, а назив се може уписати у регистар и у преводу на један или више страних језика ако је тако предвиђено у статуту удружења.

Назив удружења садржи и одредницу правне форме и ознаку седишта удружења.

Удружење може у правном промету, поред назива, да користи и скраћени назив, под истим условима под којима користи назив, ако је тако предвиђено у статуту удружења.

Скраћени назив удружења не садржи одређење правне форме и ознаку седишта удружења.

Седиште удружења

Члан 17.

Седиште удружења је место на територији Републике Србије из кога се управља активностима удружења, које је одређено статутом или одлуком скупштине.

Достављање и адреса за пријем поште

Члан 18.

Достављање се врши на адресу седишта удружења.

Изузетно, удружење може да има посебну адресу за пријем поште која је регистрована у регистру удружења на коју се врши достављање.

Савези

Члан 19.

Удружење се може удруживати у савезе и друге асоцијације корисника вода у земљи и иностранству.

Законитост рада удружења

Члан 20.

Удружење остварује своје циљеве и предузима активности у складу са законом, статутом и другим општим актима и правилима савеза или друге асоцијације чији је члан.

Упис у регистар

Члан 21.

Удружење се уписује у регистар удружења који води Агенција за привредне регистре сходно одредбама закона којим се уређује упис у регистар удружења.

Након уписа у регистар из става 1. овог члана удружење се уписује у регистар удружења корисника вода који води Министарство.

Министар надлежан за послове водопривреде ближе прописује садржину, начин уписа и вођења регистра удружења корисника вода, као и садржину и образац пријаве за упис.

Статус удружења

Члан 22.

Удружење има статус правног лица.

Удружење стиче статус правног лица даном уписа у регистар удружења који води надлежни орган.

III. ЧЛАНСТВО И ОРГАНИ УДРУЖЕЊА

Чланство у удружењу

Члан 23.

Члан удружења може бити пословно способно физичко лице, предузетник или правно лице, које је власник или корисник пољопривредног земљишта у границама иригационе површине и које прихвата циљеве и статут удружења.

Власник пољопривредног земљишта, у односу на корисника истог пољопривредног земљишта, има право првенства за учлањивање у удружење.

По једној истој парцели пољопривредног земљишта, чланство може да оствари или власник или корисник пољопривредног земљишта.

Корисник пољопривредног земљишта, ради остваривања статуса оснивача удружења или приликом приступања удружењу, мора имати регулисане имовинске правне односе са власником пољопривредног земљишта, што подразумева и писану сагласност власника пољопривредног кориснику да може бити оснивач, односно члан удружења.

Равноправност и активност чланова

Члан 24.

Сви чланови удружења су равноправни.

Обавеза сваког члана удружења је да се придржава утврђених циљева, начела и активности удружења, оснивачког акта, статута и других аката удружења.

Члан удружења има право и обавезу да доприноси остваривању циљева удружења, да предлаже активности удружења, даје сугестије и примедбе на рад удружења, да учествује у раду скупштине удружења, да бира и да буде биран у органе удружења, да учествује и присуствује активностима и скуповима које организује удружење, да своје активности усаглашава са активностима других чланова удружења, да плаћа своје финансијске обавезе према удружењу и да обавља и друге послове у складу са овим законом и општим актима удружења.

Начин коришћења јединственог система за наводњавање

Члан 25.

Удружење користи јединствени систем за наводњавање на начин којим се сваки члан удружења ставља у равноправан положај приликом коришћења воде, а при расподели воде, имајући у виду величину пољопривредног земљишта сваког члана удружења, особине тог земљишта и културу која се гаји на том земљишту.

Вода за наводњавање се користи рационално и економично тако да се не угрожавају циљеви заштите животне средине.

Приступање удружењу

Члан 26.

Физичко лице, предузетник или правно лице може накнадно приступити удружењу, ако техничке карактеристике јединственог система за наводњавање дозвољавају прикључење нових површина пољопривредног земљишта.

Ради приступања удружењу лице подноси захтев који садржи:

- 1) лично име и адресу физичког лица;
- 2) пословно име и пословно седиште за предузетника;
- 3) пословно име и седиште правног лица и одлуку органа управљања

правног лица о учлањењу у удружење;

4) извод из катастра непокретности за пољопривредно земљиште, односно, за корисника пољопривредног земљишта, доказ да је уредио имовинско правне односе са власником, као и сагласност власника.

Одлуку о пријему новог члана удружења доноси надлежни орган удружења.

Одлука о пријему новог члана удружења ступа на снагу када нови члан удружења уплати удружењу сразмеран део трошкова изградње, санације, односно реконструкције јединственог система за наводњавање на предметној иригационој површини.

Од дана ступања на снагу одлуке о пријему новог члана удружења, нови члан сноси припадајући део трошкова одржавања јединственог система за наводњавање, као и друге финансијске обавезе у складу са овим законом, статутом и другим актима удружења.

Чланарина

Члан 27.

Сваки члан удружења дужан је да плати годишњу чланарину за текућу календарску годину најкасније до 30. јануара текуће године.

Члан удружења који није платио годишњу чланарину у року из става 1. овог члана неће бити узет у обзир приликом прављења плана потрошње и расподеле воде нити ће му бити омогућено да користи воду као члан удружења за текућу годину.

Трошкови изградње јединственог система за наводњавање

Члан 28.

Сваки члан удружења дужан је да плати удружењу део трошкова изградње јединственог система за наводњавање сразмерно величини свог пољопривредног земљишта у границама иригационе површине у односу на иригациону површину, у року од 15 дана од дана пријема позива удружења да изврши уплату за наведене трошкове.

Финансирање радова на изградњи дела јединственог система за наводњавање у јавној својини врши се из средстава буџета Републике Србије, а на територији аутономне покрајине и из средстава буџета аутономне покрајине и других субјеката.

Трошкови одржавања, санације или реконструкције јединственог система за наводњавање

Члан 29.

Сваки члан удружења дужан је да плати трошкове одржавања, санације или реконструкције јединственог система за наводњавање изграђеног средствима удружења сразмерно величини свог пољопривредног земљишта у оквиру иригационе површине у односу на иригациону површину, у року од 15 дана од дана пријема позива удружења да изврши уплату за наведене трошкове.

Члан који није платио трошкове одржавања, санације или реконструкције јединственог система за наводњавање у року из става 1. овог члана неће бити узет у обзир приликом прављења плана потрошње воде нити ће му бити омогућено да користи воду за наводњавање као члан удружења за текућу годину.

Финансирање радова на одржавању, санацији или реконструкцији дела јединственог система за наводњавање који је у јавној својини врши се из средстава буџета Републике Србије, а на територији аутономне покрајине и из средстава буџета аутономне покрајине и других субјеката.

Трошкови рада система за наводњавање

Члан 30.

Сваки члан удружења дужан је да плати трошкове рада јединственог система за наводњавање сразмерно величини свог пољопривредног земљишта у оквиру иригационе површине у односу на иригациону површину у року од 15 дана од дана пријема позива удружења да изврши уплату.

Члан који није платио трошкове рада јединственог система за наводњавање у року из става 1. овог члана, неће бити узет у обзир приликом прављења плана потрошње воде нити ће му бити омогућено да користи воду као члан удружења за текућу годину.

Плаћање накнаде за коришћење воде за наводњавање

Члан 31.

Накнада из претходног става овог члана може бити обрачуната и на основу стварно утрошене воде од стране члана удружења ако удружење има техничке услове за мерење количине утрошене воде по члану.

Сваки члан удружења дужан је да удружењу плати накнаду за коришћење воде за наводњавање сразмерно величини свог пољопривредног земљишта у оквиру иригационе површине у односу на иригациону површину у року од 15 дана од дана пријема позива удружења да изврши уплату.

Члан који није платио накнаду за коришћење воде за наводњавање, у року из става 1. овог члана неће бити узет у обзир приликом прављења плана потрошње воде нити ће му бити омогућено да користи воду као члан удружења.

Иступање из удружења

Члан 32.

Члан који иступи из удружења не може ни на који начин ометати редовно функционисање јединственог система за наводњавање на иригационој површини, мењати или онемогућавати рад техничко-технолошке целине јединственог система за наводњавање нити захтевати накнаду за пролазак већ постојећег система преко његовог пољопривредног земљишта или ускраћивати приступ том систему ради одржавања, санације или реконструкције.

Промена члана удружења

Члан 33.

У случају промене власника или корисника пољопривредног земљишта у границама иригационе површине, чланство у удружењу престаје бившем власнику, односно кориснику земљишта, а нови власник, односно корисник пољопривредног земљишта има право да приступи удружењу без обавезе плаћања трошкова из члана 29. овог Закона.

Нови власник или корисник пољопривредног земљишта у оквиру иригационе површине обавештава о насталој промени удружење у року од 15 дана од настале промене и подноси захтев за чланство у удружењу.

Нови власник, односно корисник пољопривредног земљишта у оквиру иригационе површине неограничено солидарно одговара са старим власником, односно корисником за заостале обавезе према удружењу.

Искључење из удружења

Члан 34.

Члан удружења који не поштује одредбе овог закона, статута и других општих аката удружења, не поштује одлуке органа удружења, не измирује на време своје финансијске и друге обавезе према удружењу, који својим деловањем намерно или из крајње непажње проузрокује штету удружењу или његовим члановима, а штету у примереном року не накнади или својим понашањем нарушава и ремети односе међу члановима удружења, искључује се из чланства удружења, на начин и у поступку регулисаном статутом удружења.

Предлог за искључење из удружења подносе председник или управни одбор удружења.

Одлуку о искључењу из удружења доноси скупштина удружења у року од 60 дана од дана подношења предлога.

Одлука скупштине удружења је коначна.

Искључени члан нема право на повраћај трошкова из чл. 28, 29, 30, 31. и 32. овог закона.

Органи удружења

Члан 35.

Удружењем управљају чланови удружења непосредно или преко својих изабраних представника у органима удружења.

Обавезни органи удружења су скупштина удружења, управни одбор, мировно веће и заступник удружења.

Уколико је члан удружења правно лице, њега у раду скупштине удружења представља лице које је у регистру уписано као заступник тог правног лица.

Састав и надлежности скупштине удружења

Члан 36.

Скупштина удружења је највиши орган удружења и чине је сви чланови удружења, односно њихови представници.

Скупштина удружења:

- 1) доноси статут и његове измене и допуне;
- 2) усваја годишње финансијске извештаје удружења, годишњи план рада и завршни биланс наводњавања;
- 3) бира и разрешава чланове управног одбора и утврђује накнаду за њихов рад,
- 4) бира и разрешава заступника удружења;
- 5) надзире рад и усваја извештаје управног одбора;
- 6) надзире рад и усваја извештаје о раду заступника удружења;
- 7) одлучује о престанку удружења, покретању поступка ликвидације, као и о подношењу предлога за покретање стечајног поступка од стране удружења;
- 8) именује ликвидационог управника и усваја ликвидационе билансе и извештаје ликвидационог управника;
- 9) на предлог председника или управног одбора доноси коначну одлуку о искључењу члана удружења;
- 10) одлучује о покретању поступка и давању пуномоћи за заступање удружења у спору против члана удружења, односно члана управног одбора или председника удружења;
- 11) одлучује о статусним променама;
- 12) даје одобрење на правне послове у којима постоји лични интерес члана управног одбора, односно заступника удружења;
- 13) бира и разрешава председавајућег скупштине;
- 14) одлучује о удруживању у савезе;
- 15) доноси пословник о свом раду;
- 16) врши друге послове и одлучује о другим питањима, у складу са статутом, *оснивачким актом* и овим законом.

Седница скупштине

Члан 37.

Седница скупштине удружења може бити редовна и ванредна.

Скупштина удружења сазива се најмање једном годишње (редовна седница скупштине).

Редовна седница скупштине одржава се најкасније у року од три месеца после завршетка пословне године, ради усвајања финансијских извештаја.

Између редовних седница скупштине одржавају се, по потреби, ванредне седнице скупштине на захтев овлашћених предлагача.

Седници скупштине председава председавајући кога бира скупштина на почетку сваке седнице.

Сазивање седнице

Члан 38.

Седницу скупштине удружења сазива:

- 1) председник удружења;
- 2) управни одбор удружења;
- 3) чланови удружења који имају најмање 30 процената гласова у скупштини удружења, ако статутом није предвиђен већи проценат гласова потребан за сазивање скупштине удружења.

Седници скупштине удружења присуствује председник удружења, чланови управног одбора и друга позвана лица.

Обавештење и дневни ред

Члан 39.

Седница скупштине сазива се писаним позивом упућеним сваком члану друштва на адресу члана друштва из евиденције података о члановима друштва, а позив се сматра достављеним даном слања препоручене поштом.

Статутом удружења се може предвидети и други начин сазивања седница скупштине.

Позив за седницу скупштине удружења доставља се сваком члану најкасније 8 дана пре дана одржавања седнице скупштине.

Позив за седницу скупштине удружења нарочито садржи:

- 1) време и место одржавања седнице;
- 2) предлог дневног реда седнице;
- 3) материјале за седницу.

На седници се може расправљати и одлучивати о питањима на дневном реду, а о другим питањима само ако скупштина предложена питања уврсти у дневни ред на самој седници.

Члан удружења може путем писане пуномоћи да овласти друго лице да у његово име учествује у раду скупштине удружења, укључујући и право гласања у његово име.

Потпис на пуномоћи мора бити оверен у складу са законом којим се уређује овера потписа.

Кворум и већина за одлучивање

Члан 40.

Кворум за седницу скупштине удружења чини обична већина од укупног броја гласова у скупштини.

Скупштина удружења доноси одлуке већином гласова присутних чланова.

Гласање на седници скупштине удружења је јавно.

Скупштина удружења одлучује о изменама и допунама статута, статусним променама и престанку рада удружења двотрећинском већином гласова у скупштини.

Поновљена седница скупштине удружења

Члан 41.

Уколико уредно сазвана седница скупштине удружења нема потребан кворум за одлучивање одмах се приступа одржавању поновљене седнице скупштине са истим дневним редом.

За поновљену седницу скупштине удружења неће се слати позиви.

Сазивање поновљене седнице скупштине удружења обавеза је органа који је сасвао седницу скупштине удружења која није одржана.

Кворум за одржавање поновљене седнице скупштине удружења чини 30 процената од укупног броја гласова у скупштини.

Записник

Члан 42.

Одлуке скупштине удружења уносе се у записник који води записничар кога именује председавајући седнице скупштине.

Председавајући седнице скупштине удружења је одговоран за уредно сачињавање записника.

Записник нарочито садржи:

- 1) место и дан одржавања седнице;
- 2) име председавајућег, лица које је водило записник као и списак присутних лица;
- 3) дневни ред, као и ознаку да се ради о поновљеној седници ако је то случај;
- 4) сажети приказ расправе по свакој тачки дневног реда;
- 5) резултат гласања по свакој тачки дневног реда;
- 6) друге елементе, у складу са статутом.

Записник потписују председавајући скупштине удружења и записничар.

Право гласа у скупштини удружења

Члан 43.

Право управљања и одлучивања у удружењу се стиче по основу чланства у удружењу (50% од укупног броја гласова) и по основу величине

пољопривредног земљишта у границама иригационе површине (других 50% од укупног броја гласова).

По основу чланства у удружењу, сваки члан удружења стиче по један глас и на тај начин се утврђује број гласова који чине 50% од укупног броја гласова.

По основу величине пољопривредног земљишта у границама иригационе површине сваки члан стиче гласове сразмерно величини свог земљишта у односу на укупну иригациону површину.

Управни одбор удружења

Члан 44.

Управни одбор удружења је орган управљања удружењем, а чине га не мање од три и не више од седам чланова.

Управни одбор удружења бира председника из својих редова са мандатом од четири године.

Једно лице може бити бирано за председника управног одбора највише два пута узастопно.

Председник управног одбора сазива састанке управног одбора и председава истим.

Кворум и већина за одлучивање

Члан 45.

Кворум за седницу управног одбора удружења чини обична већина од укупног броја чланова у управном одбору. Сваки члан управног одбора има по један глас.

Управни одбор удружења доноси одлуке већином гласова присутних чланова.

Гласање на седници управног одбора удружења је јавно.

Овлашћења управног одбора удружења

Члан 46.

Управни одбор удружења:

- 1) предлаже измене и допуне статута и других општих аката удружења;
- 2) даје смернице за рад заступнику удружења;
- 3) предлаже удруживање у савезе;
- 4) доноси предлог годишњег програма рада и прати његово извршавање;
- 5) сачињава и подноси годишњи финансијски извештај;
- 6) утврђује висину чланарине и других обавеза према друштву;
- 7) предлаже искључење члана из удружења;
- 8) предлаже избор и разрешење заступника удружења;
- 9) одлучује о накнадном пријему новог члана удружења;
- 10) предлаже покретање поступка за накнаду штете коју чланови удружења проузрокују удружењу;
- 11) ангажује водомајстора удружења;
- 12) извештава јавност о раду и активностима удружења;

13) одлучује о другим питањима које су му стављене у надлежност одлуком скупштине удружења, односно статутом.

Заступник удружења

Члан 47.

Заступник удружења заступа и представља удружење и одговоран је за законитост рада удружења, са правима и дужностима финансијског налогодавца.

Заступник удружења непосредно руководи радом удружења.

Заступник удружења се бира са мандатом од четири године.

Једно лице може бити бирано за заступника удружења највише два пута узастопно.

Овлашћења заступника удружења

Члан 48.

Заступник удружења је овлашћен да у име удружења, у делокругу рада и активности удружења, а у складу са статутом удружења, закључује уговоре и друге теретне и бестеретне правне послове, заступа удружење пред судовима и другим органима, предлаже управном одбору програм рада, као и да врши друге радње и активности у складу са законом.

Заступник удружења се региструје у складу са законом о регистрацији.

Одговорност за пословне књиге, финансијске извештаје и вођење евиденције о одлукама скупштине

Члан 49.

Заступник удружења одговара за уредно вођење пословних књига удружења; за тачност финансијских извештаја удружења, као и вођење евиденције о свим донетим одлукама скупштине, евиденције о члановима и адресама чланова, а у које сваки члан удружења може извршити увид.

Мировно веће

Члан 50.

У сваком удружењу се образује мировно веће од 3 члана ради решавања спорова између чланова и удружења.

У мировно веће се бирају само чланови удружења.

Мандат чланова мировног већа траје 4 године са могућношћу поновног реизбора.

Удружење бира резервне чланове мировног већа у случају да се пред веће изнесе спор између члана већа и удружења.

Мировно веће доноси одлуке већином гласова чланова.

Удружење може донети Правила рада мировног већа.

Водоуправитељ

Члан 51.

Удружење је дужно да пре пуштања у рад јединственог система за наводњавање ангажује лице које ће обављати послове водоуправитеља.

Водоуправитељ може бити лице одговарајуће струке прописане статутом удружења.

Послови водоуправитеља су припрема предлога годишњег плана, техничко управљање јединственим системом за наводњавање, припрема плана турнусног распореда наводњавања, брига о одржавању система, предлагање завршног биланса воде, предлагање плана одржавања и управљања системом, ако није другачије одређено статутом удружења.

IV. ИМОВИНА УДРУЖЕЊА

Начин стицања имовине

Члан 52.

Ради остварења циљева удруживања, удружење стиче и обезбеђује потребна материјално-финансијска средства, која се могу стећи и употребити само на начин прописан законом и општим актима удружења.

Удружење може стицати имовину од чланарине, добровољних прилога, донација и поклона (у новцу или натури), финансијских субвенција, оставина, камата на улоге, закупнине и на други, законом дозвољен начин.

Одговорност за обавезе удружења

Члан 53.

За своје обавезе удружење одговара целокупном својом имовином.

Коришћење имовине удружења

Члан 54.

Имовина удружења може да се користи једино за остваривање његових статутарних циљева.

Имовина удружења не може се делити његовим члановима и запосленим лицима, а у случају престанка удружења имовина удружења постаје заједничка имовина чланова удружења.

Ништавост располагања имовином удружења

Члан 55.

Располагање имовином удружења супротно одредбама овог закона ништаво је.

V. ПРАВО СЛУЖБЕНОСТИ

Право службености

Члан 56.

Удружење може да захтева право пролаза преко туђе непокретности или право коришћења туђе непокретности (службеност), када је то неопходно ради изградње, санације или реконструкције јединственог система за наводњавање.

Удружење и власник или ималац права располагања, односно коришћења непокретности, закључују уговор којим се близе уређује начин вршења службености.

Ако лица из става 2. овог члана не постигну споразум о праву службености, установљавање права службености регулише се у складу са законом.

VI. ЈАВНОСТ РАДА

Јавност рада удружења

Члан 57.

Рад удружења је јаван.

Јавност рада удружења уређује се статутом удружења.

VII. ПРЕСТАНАК УДРУЖЕЊА

Престанак удружења

Члан 58.

Након брисања удружења из регистра који води Агенција за привредне регистре удружење се брише и из регистра који води Министарство.

Агенција из става 1. овог члана, у року од 30 дана од дана извршеног брисања, доставља Министарству податке који садрже назив удружења које је брисано из регистра, разлог за брисање и датум извршеног брисања.

VIII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 59.

Акт из члана 21. став 3. овог закона министар ће донети у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 60.

На питања која нису регулисана овим законом сходно се примењују одредбе Закона о удружењима.

Члан 61.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је садржан у члану 55. Устава Републике Србије, којим се јемчи слобода удруживања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

1. Проблеми које закон треба да реши

У складу са Уставом Републике Србије, овим законом се нормативно уређују питања наводњавања у организацији посебних удружења, основаних од стране власника, односно корисника пољопривредног земљишта, искључиво у сврху задовољавања потреба за наводњавањем замљишта.

Имајући у виду да је пољопривреда значајан фактор привређивања у Републици Србији, као и то да је пољопривреда дат приоритет и у стратешким актима Републике Србије, то се потреба наводњавања пољопривредног земљишта пробија у први план, обзиром на неравномерну распоређеност падавина током пољопривредне сезоне, као и климатске промене. Недостатак воде у вегетационом периоду доводи до пада пољопривредне производње, што се све одражава и на укупан привредни биланс Републике Србије.

За Републику Србију је карактеристична уситњеност пољопривредног поседа, односно велики број парцела релативно мале површине, што усложњава и поскупљује наводњавање ових парцела и изградњу система за наводњавање. Велики број власника, односно корисника парцела, који у свом поседу имају релативно мале површине, често нема потребна средства нити располаже довољном кредитном способношћу како би самостално изградио систем за наводњавање, па је површина која се наводњава у Републици Србији и даље ниска, у поређењу са другим земљама.

Такође, за Републику Србију је карактеристично да су у прошлом периоду послове наводњавања и изградње система за наводњавање обављала углавном друштвена и државна предузећа, која су обрађивала велике површине земље, а данас је оваква производна структура у пољопривреди измењена и нагласак је на индивидуалним пољопривредним произвођачима или привредним друштвима која се баве пољопривредном производњом, што за последицу има девастирање изграђених система, као и смањивање површина које су некада биле наводњаване.

Изградња система за наводњавање подразумева и прибављање прописаних дозвола, у складу са прописима о изградњи, као и водних аката, што све изискује и утросак значајних средстава и времена. Са аспекта власника, односно корисника пољопривредног земљишта који обрађује релативно ситан посед, то представља често значајну препреку и као резултат се често јавља наводњавање коришћењем воде из водовода, подземних или површинских вода без потребних дозвола, а за крајњи резултат имамо нерационално коришћење воде, оштећење животне средине и друге негативне ефекте који укључују и немогућност државе да такве кориснике уведе у систем плаћања накнаде за коришћење воде.

Обухват званичних евиденција Републике Србије о наводњаваним површинама је непотпун и процене говоре да је званично евидентиран тек десети део наводњаваних површина.

У Републици Србији не постоје прописи који на свеобухватан начин и као примарну материју нормирају наводњавање, односно приватну иницијативу заинтересованих лица у овој области.

Имајући у виду овде изнете разлоге, потребу за унапређењем садашњег стања у овој области, као и неопходност унапређења пољопривредне производње, повећања вредности пољопривредног земљишта као једног од најважнијих ресурса Републике Србије, подстицања приватне иницијативе у овој области, легализацију наводњавања које се обавља мимо прописа, те сталну потребу за превенцију суше, сматрамо да је доношење овог закона оправдано и у складу са праксом других земаља суочених са утицајем суше на пољопривредну производњу.

2. Циљеви закона

Основни циљ доношења новог закона о удружењима корисника вода је да се створе услови за развој наводњавања, као и развој приватне иницијативе код изградње система за наводњавање, на начин којим се постиже очување вода и обезбеђује интегрално управљање водама, а потребе пољопривреде за водом задовољавају уз поштовање ограничења које поставља очување равнотеже у природи.

Закон, постављен на овим принципима, поштује међународну праксу и тенденције у области наводњавања, пољопривредне производње и управљања водама. Законом се, такође, стварају услови за значајније укључење пољопривредних произвођача у област наводњавања, као и услови за развој демократског одлучивања и обезбеђује евиденција система за наводњавање који ће бити изграђени у организацији удружења, у складу са овим законом. На овај начин се доприноси развоју области пољопривреде и наводњавања, уводи боље вредновање водних и земљишњих ресурса, те даје већи значај модерној пољопривредној производњи. Применом принципа „корисник плаћа”, обезбеђују се средства од свих корисника водних ресурса, односно стварају материјални предуслови за реализацију основног циља за доношење закона.

3. Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења закона

Нацртом закона о удружењима корисника вода у пољопривреди, као системским законом у области удруживања корисника вода у пољопривреди, уређује се оснивање, упис у регистар и статус удружења корисника вода, чланство, органи и имовина удружења, престанак удружења, инспекцијски надзор, као и друга питања значајна за рад удружења.

Имајући у виду овако дефинисану садржину Нацрта закона, решавање наведених проблема (оснивање, упис у регистар и статус удружења корисника вода, чланство, органи и имовина удружења, престанак удружења, инспекцијски надзор), односно постизање жељених циљева није могуће без доношења тог закона.

4. Полазне основе за израду Закона

Развој области наводњавања кроз удруживање власника, односно корисника пољопривредног земљишта, у Србији биће условљен друштвено-економским кретањима, односно биће у интеракцији са општим привредним развојем, ослањајући се на јасно опредељење државе да подржи и кроз одговарајући законодавни оквир омогући развој пољопривреде, као једне од стратешких привредних грана. Успостављање законодавног оквира, кроз доношење новог Закона о корисницима вода, треба да обезбеди основ за удруживање заинтересованих лица ради изградње нових система за наводњавање, као и њихово касније успешно функционисање.

Предложени Нацрт закона о удружењима корисницима вода у пољопривреди подразумева удруживање ради развоја наводњавања које почива на следећим основним постулатима:

- слободи удруживања која је зајемчена уставом, уз обавезу регистрације свих облика удруживања;
- задовољења потреба у области наводњавања пољопривредног земљишта и учешћа у коришћењу вода као природног богатства;
- остваривања интереса чланова удружења и интереса државе у области наводњавања пољопривредног земљишта;
- остваривање демократског одлучивања кроз учешће свих чланова у оснивању и раду удружења корисника вода;
- доношење одлука везаних за рад удружења уважавајући величину поседа свих чланова удружења корисника вода;
- обезбеђивање рационалне употребе воде, као и њене аликвотне расподеле корисницима;
- заштита пољопривредног земљишта од ерозије, салинитета и прекомерне влажности;
- рационално коришћење и употреба расположивих водних ресурса, уз уважавање интереса свих корисника, при чему снабдевање водом становништва и одржавање екосистема имају приоритет;
- заштита животне средине;
- наводњавање има економску вредност која се снажно рефлектује на пољопривредну производњу. У складу са овим потребно је обезбедити:
  - а) стабилно финансирање рада удружења,
  - б) плаћање цене воде и услуга везаних за наводњавање (принцип „корисник плаћа“) од стране крајњих корисника,
  - в) држава може подстицајно финансирати изградњу објеката и система за наводњавање, обезбеђујући равномернији регионални развој и развој пољопривреде.
- нови закон не спречава нити ограничава индивидуалне и друге иницијативе у области наводњавања.

5. Начела удруживања корисника вода

Закон о удружењима корисника вода удруживање власника, односно корисника пољопривредног земљишта заснива на следећим начелима:

- 1) начело слободе удруживања - удружењима корисника вода могу приступити сва заинтересована физичка лица, предузетници и правна лица;

2) начело добровољности - приступање удружењима корисника вода, као и иступање из истога је искључиво одлука заинтересованих лица;

3) начело непрофитног деловања - удружења корисника вода се оснивају као непрофитне организације којима примарни циљ није обављање привредне делатности ради стицања и расподеле профита;

4) начело интегралног управљања водама - удружења корисника вода су субјекти коју учествују у одлучивању везаном за коришћење расположивих ресурса воде;

5) начело правног субјективитета - удружења корисника вода су правни субјекти који у правном промету иступају самостално и за своје обавезе одговарају својим имовином;

6) начело поштовања циљева удруживања - удружења корисника вода се оснивају ради остваривања циљева прописаних новим законом, па у том смислу све активности удружења морају бити подређене остваривању ових циљева;

7) начело учешћа јавности - јавност има право на информације о раду удружења корисника вода као субјекта који учествује у коришћењу воде, односно ресурса од посебног значаја;

8) начело уважавања најбољих доступних техника - при организацији наводњавања морају се примењивати најбоље доступне технике, које представљају најнапредније фазе у развоју одређених активности.

6. Коришћени правни документи и литература

Предлагач је, приликом припремања Нацрта закона, користио бројна научно-истраживачка и друга стручна сазнања и експертизу стручних лица из области наводњавања, у оквиру домаће и стране теорије и праксе. Додатна пажња посвећена је домаћем законодавству и правним изворима страних земаља, које су у своје позитивно законодавство интегрисале слична законска решења. Осим наведеног, коришћена је и литература Светске банке, која је кроз финансирање помогла развој наводњавања у Републици Србији и другим земљама.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Предложени закон уређује оснивање, упис у регистар удружења, статус удружења, чланство, органе и имовину удружења, престанак удружења, као и друга питања од значаја за рад удружења.

Закон је подељен у девет поглавља.

У првом поглављу (основне одредбе) утврђује се предмет уређивања, појам удружења, циљеви, те се одређује значење појмова коришћених у закону.

Друго поглавље обухвата статусни део – *оснивање, упис у регистар и статус удружења*. У овом делу закон најпре уређује ко могу бити оснивачи удружења, потребан минимални број оснивача, иницијативу за оснивање удружења, оснивање удружења, акте удружења, активности и програм рада, као и упис у регистар.

У трећем поглављу дефинише се чланство у удружењу и дефинише органе удружења. Дефинисани су права и обавезе чланова, као и надлежности органа удружења: скупштине, управног одбора, заступника удружења, мировног одбора, а закон уводи и посебно уређује права и дужности водомажстора.

Четврто поглавље уређује имовину удружења, њено стицање, као и располагање имовином удружења.

Пето поглавље је посвећено праву службености, а шесто јавности рада удружења.

У седмом поглављу регулисан је престанак удружења, а осмо поглавље садржи завршне одредбе.

I. Основне одредбе (чл. 1. – 4.)

У овом поглављу дефинише се предмет регулисања закона, одређује се појам удружења у складу са овим законом, одређују се циљеви удруживања, те се даје значење појединих појмова коришћених у закону.

Чланом 1. закона је одређен предмет регулисања овим законским текстом, и то: оснивање, упис у регистар и статус удружења корисника вода, чланство, органи и имовина удружења, престанак удружења, као и друга питања значајна за рад удружења. Дакле, овим чланом је сумарно одређена материја која је регулисана овим законом.

Члан 2. закона дефинише удружење корисника вода у смислу овог закона, као: добровољна и недобитна невладина организација која је заснована на слободи удруживања физичких лица, предузетника или правних лица, власника или корисника пољопривредног земљишта, са циљем задовољења потреба у области наводњавања пољопривредног земљишта и учешћа у коришћењу вода као природног богатства. Дакле, наглашена је добровољност учлањења у удружење које је дефинисано као недобитна организација што значи да њен првенствен циљ није стицање (и подела) профита, као и то да је невладина организација, што првенствено означава да се удружења не финансирају из јавних прихода. Надаље, слобода удруживања је омогућена у најширој мери прописивањем да чланови могу бити и физичка и правна лица, те како власници тако и корисници пољопривредног земљишта.

У члану 3. закона одређени су циљеви удруживања у најширем смислу: омогућавање, остваривање и унапређење појединачног, заједничког интереса чланова удружења у наводњавању пољопривредног земљишта, ради повећања ефикасности и профитабилности пољопривредне производње.

Ради прецизнијег тумачења и разумевања законских одредби, дефинишу се коришћени појмови и значење које они имају у овом закону (члан 4.).

II. Оснивање, упис у регистар и статус удружења (чл. 5. - 22.)

Друго поглавље закона односи се на оснивање удружења, односно поступак и процедуре везане за оснивање удружења, упис удружења у надлежни регистар, одређује се надлежност регистра и дефинише се правни статус удружења, као субјекта права.

Закон одређује да оснивачи удружења могу да буду сва пословно способна физичка и права лица која су власници или корисници пољопривредног земљишта, у границама иригационе површине за коју се оснива удружење. На овај начин, удружења су одређена као територијалне организације, са јасно дефинисаном иригационом површином, тј. површином која ће бити наводњавана системом у власништву удружења. Територијалним одређењем се спречава да у

чланство удружења уђу лица из чисто спекулатвних разлога, те се омогућава да чланови удружења буду само лица која имају стварни интерес и потребу за наводњавањем (члан 5.).

Чланом 6. закона је прописан минимални број оснивача. Задржан је исти број (минимум 3 оснивача) који прописује и важећи Закон о удружењима, као решење које је довољно либерално да омогући свим заинтересованим лицима да оснују удружење. Обзиром на разлике у величини поседа и култура које се гаје на поседу, сматрамо да не треба сувише ограничавати оснивање удружења прописивањем већег броја потребних оснивача. Следећим чланом (члан 7) одређено је да се удружења оснивају на неодређено време имајући у виду да је делатност наводњавања дугорочна и стално потребна активност.

Иницијатива за оснивање удружења је регулисана у члану 8. закона. Сврха иницијативе је да се пре формалног оснивања одреде лица која ће обавити припремне правно-техничке послове на оснивању удружења, као и да се о оснивању удружења обавесте сва потенцијално заинтересована лица. Иницијатива је предвиђена као крајње неформалан поступак који не изискује значајна средства и претерано администрирање. Такође, дата је могућност иницијаторима оснивања да се обрате надлежном министарству ради добијања потребних информација везаних за оснивање удружења, те сматрамо да овакво решење успешно балансира између крутог административног приступа и потпуне инертности државе у погледу оснивања оваквих удружења.

У следећим члановима (чл. 9, 10. и 11.) разрађена је област која се тиче општих аката удружења, као и њихова садржина. Прописана је и документација коју сви оснивачи достављају приликом оснивања, што је неопходно имајући у виду територијални карактер удружења. Удружење се оснива усвајањем оснивачког акта и закон прописује његову минималну садржину, на следећи начин: лична имена и адресе за физичка лица, пословно име и пословно седиште за предузетнике, као и пословно име и пословно седиште за правна лица, назив и седиште и адресу удружења, циљеве ради којих се оснива удружење, име и презиме и адресу лица овлашћеног за заступање и потписе оснивача са њиховим јединственим матичним бројевима грађана, односно потписе заступника правних лица.

Статут удружења је одређен као највиши правни акт удружења и њиме се уређује унутрашња организација удружења, као и друга питања од значаја за удружење и његов рад. Прописано је да статут буде највиши правни акт удружења, те да сви остали, општи и појединачни акти удружења, морају бити у складу са статутом, под претњом ништавости оваквих аката. Такође, одредбом закона је омогућено оснивачима да статутом уређују сва питања за која сматрају да су од значаја за удружење, па статут може имати и садржину која у свакој прилици одговара конкретном удружењу.

Чланом 12. закона су дефинисане активности које предузима удружење. Све активности су подређене и произлазе из циљева удруживања, како су дефинисани у члану 3. закона. Активности удружења су дате као отворена листа, па чланови удружења могу одлучити да обављају и друге активности које се тичу циљева удруживања. Такође, прописано је да удружење може обављати и привредну делатност ради стицања добити што је решење усвојено и у важећем Закону о удружењима, те сматрамо да исто решење треба и овде усвојити. Законом је прописано да су услови за обављање привредне делатности исти као и они прописани за сва остала удружења.

Следећим чланом (члан 13.) су одређена и начела којим се чланови требају руководити при предузимању активности удружења: примена ових начела треба да обезбеди равноправност чланова удружења, демократско одлучивање чланова, информисаност чланова, правичну расподелу доступне воде, спровођење добре пољопривредне праксе, учешће у интегрисаном управљању водом, те обезбеђење заштите живтне средине.

У члану 14. је одређено да удружења доносе годишњи програм рада којим се планирају активности удружења у односној години, те се, између осталог, одређују и средства за реализацију активности из годишњег плана.

У члану 15. закона је одређен начин решавања спорова који настану између чланова удружења. Пре него што се обрате суду, заинтересована лица могу изнети свој спор пред Мировно веће, које треба да понуди решење у року од 15 дана. Овакво законодавно решење, преузето из упоредне праксе, треба да промовише вансудско решавање спорова и смањи гомилање поступака пред судовима.

Чл. 15.-18. закона се односе на основе пословне податке удружења, и то: назив удружења, седиште и достављање и адреса за пријем поште. Назив удружења може бити на ћириличном или латиничном писму, а може постојати и назив на страном језику. За седиште удружења је одређено да исто мора бити на територији Републике Србије, а прописано је да се достављање врши на адресу седишта удружења или на за то посебно регистровану адресу. Овакво решење је условљено сезонским карактером рада удружења.

Члан 19. закона омогућава удружењима да се могу удруживати у савезе, као и у међународне асоцијације сличног типа. Слобода удруживања је зајемчена Уставом и ова одредба представља даљу конкретизацију права из Устава.

Законитост рада удружења је регулисана у члану 20. закона, који прописује да удружења све своје активности морају предузимати у складу са прописима и својим актима, што је уобичајено решење.

Закон у члану 21. одређује надлежни регистар код кога се региструју удружења. Предвиђено је да се удружења уписују код Регистра удружења које води Агенција за привредне регистре, по поступку за регистрацију који се већ примењује за регистрацију удружења. Овакво решење сматрамо за рационално, јер не предвиђа оснивање новог регистарског органа већ је посао регистрације поверен Агенцији која има искуства и ресурсе у оваквом послу. Такође, избегавају се даљи трошкови и пораст администрације.

Након регистрације код Агенције за привредне регистре, чиме удружења стичу својство правног лица (члан 21.), удружења се региструју код надлежног министарства, што сматрамо за оправдано, имајући у виду да на овај начин држава добија поуздану евиденцију о субјектима и површини која се наводњава.

У члану 22. закона се прописује да удружење има статус правног лица и да удружење стиче статус правног лица даном уписа у регистар удружења који води надлежни орган.

III. Чланство и органи удружења (чл. 23.– 51.)

Ово поглавље закона уређује остваривање чланства у удружењу, питања чланарине и других трошкова које чланови сnose, као и организацију самог

удружења, обавезне органе удружења, њихов састав и надлежност, као и начин поступања.

Члан удружења може бити свако пословно способно физичко лице, предузетник или правно лице, које је власник или корисник пољопривредног земљишта у границама иригационе површине, с тим што власник има право првенства за учлањивање у односу на корисника истог пољопривредног земљишта. По једној истој парцели, чланство може да оствари или власник или корисник. У случајевима када се ради о кориснику, он мора имати регулисане имовинско правне односе са власником земљишта и писану сагласност власника како би могао постати оснивач или члан удружења (члан 23.).

Сви чланови удружења су равноправни, дужни су да се придржавају установљених циљева, начела и активности удружења, аката удружења, као и да активно учествују у раду удружења (члан 24.).

Јединствени систем за наводњавање се користи тако да се сваки члан ставља у равноправан положај приликом коришћења воде, имајући у виду величину земљишта, особине и културу која се гаји, а доступна вода се користи рационално и економично, како се не би угрозили циљеви заштите животне средине (члан 25.).

Нови члан може приступити накнадно удружењу, ако техничке карактеристике јединственог система за наводњавање то дозвољавају. Ради приступања удружењу, заинтересовано лице подноси захтев, који садржи податке о датом лицу, као и податке о пољопривредном земљишту, а уколико се ради о кориснику земљишта и доказ да је уредио правне односе са власником и његову сагласност. Одлуку о пријему новог члана доноси надлежни орган, а она ступа на снагу када нови члан удружења уплати сразмеран део трошкова изградње, санације, односно реконструкције јединственог система за наводњавање на предметној иригационој површини. Од дана ступања одлуке на снагу, нови члан сноси и припадајуће трошкове одржавања јединственог система за наводњавање, као и друге трошкове у складу са законом и актима удружења, као и остали чланови (члан 26.).

Сваки члан је дужан да уплати чланарину за текућу календарску годину до 30. јанура текуће године, а члан који то не учини се не узима у обзир приликом прављења плана потрошње и расподеле воде, нити ће му бити омогућено да користи воду као члан удружења (члан 27.).

Трошкове изградње, трошкове одржавања, санације или реконструкције, као и трошкове рада јединственог система за наводњавање сноси сви чланови удружења, сразмерно величини свог пољопривредног земљишта у границама иригационе површине, у односу на иригациону површину. Члан који није платио трошкове одржавања, санације или реконструкције, као и трошкове рада јединственог система за наводњавање у року од одређеном законом неће бити узет у обзир приликом прављења плана потрошње воде нити ће му бити омогућено да користи воду за наводњавање као члан удружења за текућу годину. (чл. 28. – 30.).

Члан је дужан да плати и накнаду за коришћење воде за наводњавање, сразмерно величини свог пољопривредног земљишта, а ако удружење има техничке услове за мерење количине утрошене воде, онда се накнада може обрачунати на основу стварно утрошене воде (члан 31.).

Законом је забрањено члану који иступи да омета редовно функционисање система за наводњавање, мења га или захтева накнаду за већ постојећи систем који пролази преко његовог земљишта (члан 32.).

Када дође до промене власника или корисника земљишта у границама иригационе површине, чланство престаје бившем власнику или кориснику, а нови власник или корисник има право приступања удружењу. За заостале обавезе према удружењу, нови и стари власник или корисник одговарају неограничено солидарно (члан 33.).

Члан удружења ће се искључити одлуком скупштине у случајевима када су испуњени услови одређени законом (непоштовање одредаба овог закона, општих аката удружења, одлука органа удружења, наносење штете удружењу). Одлука скупштине је коначна (члан 34.).

Удружењем управљају чланови удружења. Обавезни органи удружења су скупштина удружења, управни одбор, мировно веће и заступник удружења (члан 35.).

Скупштину удружења чине сви чланови, а законом су одређене надлежности скупштине, од којих су специфичне усвајање годишњег плана рада и усвајање завршног биланса наводњавања. Седнице скупштине могу бити редовне и ванредне, а начин сазивања, дневни ред, понављање седнице, састављање и садржај записника су регулисани законом. Кворум за одлучивање чини обична већина гласова од укупног броја, а за доношење одлуке је потребна већина присутних чланова. Специфичност представља утврђивање броја гласова у скупштини. По основу чланства, сваки члан стиче по један глас и на тај начин се утврђује број гласова који чине 50% од укупног броја гласова. По основу величине пољопривредног земљишта, у границама иригационе површине, сваки члан стиче број гласова сразмерно величини свог земљишта у односу на укупну иригациону површину, што чини других 50% од укупног броја гласова (чл. 36. – 43.).

Управни одбор чине најмање три, а највише седам чланова. Чланови управног одбора бирају из својих редова председника са мандатом од четири године, а једно лице може бити бирано за председника највише два пута узастопно. Кворум за одржавање седнице управног одбора чини обична већина од укупног броја чланова управног одбора, а одлуке се доносе већином присутних чланова. Сваки члан има по један глас. Управни одбор удружења, између осталог, предлаже измене и допуне статута, даје смернице за рад заступнику удружења, утврђује висину чланарине удружења, одлучује о накнадном пријему члана у удружење и ангажује водомајстора удружења (чл. 44. – 46.).

Заступник удружења заступа и представља удружење и одговоран је за законитост рада удружења, са правима и дужностима финансијског налогодавца. Мандат заступника је четири године, а једно лице може бити бирано за заступника највише два пута узастопно. Заступник се региструје у складу са законом о регистрацији. Одговоран је за уредно вођење пословних књига, тачност финансијских извештаја и вођење евиденције о одлукама скупштине (чл. 47. – 49.).

Мировно веће чине три члана и образује се ради решавања спорова између чланова и удружења. Мандат чланова мировног већа чине траје четири године, са могућношћу реизбора. Веће одлуке доноси већином гласова. Удружење може донети правила рада мировног већа (члан 50.).

Пре пуштања у рад јединственог система за наводњавање, удружење има обавезу да ангажује лице одговарајуће струке које обавља послове

водомајстора. Послови водомајстора су: припрема предлога годишњег плана, техничко руковођење јединственим системом за наводњавање, припрема плана турнусног распореда наводњавања, одржавање система, предлаже завршни биланс воде, предлаже план одржавања и управљања системом, ако није другачије одређено статутом (члан 51.).

IV. Имовина удружења (чл. 52. – 55.)

Удружење може стицати имовину од чланарина, добровољних прилога, донација и поклона, финансијских субвенција, оставина, камата на улоге, закупнине и на други законом дозвољен начин, а ради остваривања статутарних циљева удружења. За своје обавезе, удружење одговара целокупном имовином. Имовина удружења се не може делити члановима ни запосленим лицима, а у случају престанка удружења, имовина удружења постаје заједничка имовина чланова удружења. Свако располагање имовином супротно овом закону је ништаво.

V. Право службености (члан 56.)

Када је то неходно ради изградње, санације или реконструкције јединственог система за наводњавање, удружење може захтевати право пролаза преко туђе непокретности или право коришћења туђе непокретности. Удружење и власник или ималац права располагања, односно коришћења непокретности, закључују уговор којим ближе уређују начин вршења службености. Ако они не постигну споразум, право службености се установљава у складу са одговарајућим законом.

VI. Јавност рада удружења (члан 57.)

Рад удружења је јаван, а јавност рада се уређује статутом удружења.

VII. Престанак удружења (члан 58.)

У случају престанка удружења, оно се брише из надлежног регистра удружења и из регистра који води Министарство.

VIII. Завршне одредбе (чл. 59. – 61.)

Завршним одредбама је прописано да ће подзаконски акт на основу овлашћења из овог закона министар донети у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, да се на питања која нису регулисана овим законом, сходно примењују одредбе Закона о удружењима, као и да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону?

Решења предложена у Закону о удружењима корисника вода ће највероватније утицати на пољопривредне произвођаче, и то:

- 1) физичка лица, односно индивидуалне пољопривредне произвођаче, власнике или кориснике пољопривредног земљишта,
- 2) правна лица која остварују своју делатност у пољопривреди, а која су власници или корисници пољопривредног земљишта.

Предложена решења у Нацрту закона омогућавају оснивање удружења корисника вода наведеним лицима само ако су иста власници или корисници пољопривредног земљишта, па је могуће претпоставити да ће директне ефекте доношења закона у позитивном смислу осетити првенствено наведена лица.

Позитивни ефекти решења из Нацрта закона ће се испољити кроз унапређење наводњавања, унапређење пољопривредне производње и тиме и повећање прихода, односно стандарда предње наведених лица, а као посредни позитивни ефекти, мада не и мање важни, су повећање вредности пољопривредног земљишта покривеног системима за наводњавање изграђених на иницијативу удружења чији се оснивање омогућава овим законом, раст стандарда и упослености у пољопривреди, развој привреде наслоњене на пољопривредну производњу због обезбеђивања сигурније сировинске базе, сигурнија пољопривредна производња због изостанка последица суша, те предвидљивије кретање цена пољопривредних култура које се наводњавају, што све смањује притисак на инфлацију у чијем настанку цене пољопривредних култура имају значајан допринос.

2. Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди?

Примена овог Нацрта закона, у складу са предложеним решењима, не ствара трошкове грађанима и привреди, осим оним лицима која се својом вољом и сагласно својим потребама и економским интересима одлуче да користе погодности које су им омогућене овим законом.

Предложена решења подразумевају да се удружења корисника вода оснивају само од стране лица која имају стварни интерес за изградњу система за наводњавање, односно лица којима ће експлоатација таквих система донети приход, односно додатну зараду.

Предложени закон предвиђа да ће се и оснивање и даље финансирање рада удружења одвијати кроз искључиво приватну иницијативу, а администрирање и рад самог удружења је неформалан и не захтева значајне трошкове. Омогућен је и допринос чланова удружења у раду и услугама како би се финансијски трошкови свели на минимум и омогућило ширем кругу лица да учествују у раду удружења.

3. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да правдају трошкове које ће он створити?

Предложени Нацрт закона са својим позитивним ефектима које треба да донесе свакако оправдава трошкове које ће његова примена створити.

Интенција садржана у решењима предложеног закона подразумева да све трошкове који настану сносе лица која препознају свој економски интерес у оснивању оваквих удружења и која сматрају да је такве трошкове оправдано учинити због њихових личних, односно пословних економских интереса. Развој наводњавања који треба да омогући доношење овог закона ће свакако допринети и повећању обима пољопривредне производње, те тиме свакако и позитивно доприносити и буџету Републике Србије. Смањује се и потреба за издвајањем средстава за покривање штете насталих услед суше, а крајњим корисницима треба да се омогући куповина пољопривредних производа по повољнијим ценама, што треба да донесе повећање обима у њиховој производњи. Такође, омогућава се и развој модерне пољопривреде која подразумева употребу модерне агротехнике у шта свакако спада и наводњавање.

4. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Законом се не подржава оснивање нових привредних субјеката на тржишту. Удружења корисника вода су предложеним решењима из новог закона одређена као непрофитабилне организације, које не обављају делатност на тржишту ради стицања добити. Удружења се финансирају од стране чланова и своје услуге пружају својим члановима, дакле ужем кругу корисника, а не свим заинтересованим лицима на тржишту. Такође, обзиром на територијални карактер удружења корисника вода, њихова међусобна конкуренција је искључена. Удружења корисника вода се на тржишту појављују само спорадично приликом набавки потребних производа и услуга и тиме не утичу значајно на тржишну утакмицу.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

Ради израде овог Нацрта закона образована је радна група од лица која поседују теоретска знања у области наводњавања, а такође и практично искуство у тој области. У току израде Нацрта закона предлоге и сугестије на текст Нацрта закона доставили су запослени из Републичке дирекције за воде, ЈВП Воде Војводине, као и лица ангажована на пројектима ревитализације система за наводњавање.

Кроз јавну расправу о Нацрт закона пружиће се могућност свим заинтересованим странама да се изјасне о решењима предложеним у Нацрту закона.

6. Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

Нацртом закона је као мера за спровођење тог закона предвиђено доношење подзаконског прописа, и то акта министра којим ће се уредити садржина, начин уписа и вођења регистра удружења корисника вода, као и садржина и образац пријаве за упис у тај регистар.